



วารสารแก่นเกษตร

# Khon Kaen Agriculture Journal SUPPL. Agricultural Conference

Journal Home Page : <https://ag2.kku.ac.th/kaj>



## แนวทางการเลี้ยงนกบินอิสระและผลตอบแทนจากการเลี้ยงนก กรณีศึกษาในกลุ่มชมรมนกบินอิสระยะลา

### Guidelines for raising free-flying birds and the benefits of raising birds A case study of the Independent Flying Bird Club in Yala Province

ต่วนนุรฮิมาอัน นิติง<sup>1</sup>, ต่วนอลิฟ ลอจี<sup>1</sup>, บุคอรี มะตุแก<sup>2</sup> และ ไมซาราห์ สะมะแอ<sup>2\*</sup>

Tuaniman Niting<sup>1</sup>, Tuanalif Loci<sup>1</sup>, Bukhoree Matukae<sup>2</sup> and Maisaroh Samaae<sup>2\*</sup>

<sup>1</sup> นักศึกษาหลักสูตรสัตวศาสตร์และธุรกิจปศุสัตว์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

<sup>1</sup> student in the Animal Science and Livestock Business program Yala Rajabhat University

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำหลักสูตรสัตวศาสตร์และธุรกิจปศุสัตว์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

<sup>2</sup> Lecture in the Animal Science and Livestock Business program Yala Rajabhat University

**บทคัดย่อ:** การศึกษาวิจัยแนวทางการเลี้ยงและผลตอบแทนที่ได้จากการเลี้ยงนกบินอิสระ กรณีศึกษา กลุ่มชมรมนกบินอิสระในจังหวัดยะลา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสัมภาษณ์และการสังเกตเกษตรกร ที่เป็นสมาชิกในกลุ่มชมรมนกบินอิสระในจังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาต้นทุนที่ใช้ในการเลี้ยง และผลตอบแทนที่ได้จากการเลี้ยงนกบินอิสระในจังหวัดยะลา จากการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีช่วงอายุ 20-30 ปี 40 เปอร์เซ็นต์ เมื่อแยกตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์ เมื่อแยกตามอาชีพพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็น 45 เปอร์เซ็นต์ เมื่อแยกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 15,000 บาท/ต่อเดือน คิดเป็น 15 เปอร์เซ็นต์เมื่อทำการศึกษาข้อมูลการเลี้ยงนกแก้วของเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า นกแก้วที่เกษตรกรนิยมเลี้ยง คือ นกแก้วซันคัวร์ คิดเป็น 90 เปอร์เซ็นต์ ในส่วนของต้นทุนที่เกษตรกรใช้ในการเลี้ยงนกแก้ว แบ่งออกเป็นต้นทุนค่า พันธุ์สัตว์เฉลี่ยรายละ 9,800 บาท ต้นทุนค่าโรงเรือนเฉลี่ยรายละ 47,178 บาท ต้นทุนค่าอุปกรณ์ในโรงเรือนเฉลี่ยรายละ 1,340 บาท ต้นทุนค่าอาหารเฉลี่ยรายละ 10,380 บาท และต้นทุนของวัคซีนและการรักษาโรครายละ 730 บาท รวมต้นทุนทั้งหมดโดยเฉลี่ย 69,428 บาท/นกแก้ว 1 ตัว จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า เกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 ราย จากเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 20 ราย ส่วนใหญ่มีผลตอบแทนจากการเลี้ยงนกแก้วในระยะเวลาเจริญเติบโต เป็นนกพ่อแม่พันธุ์ ซึ่งให้ผลตอบแทนเฉลี่ยตัวละ 7,000 บาท

**คำสำคัญ:** แนวทางการเลี้ยงนกบินอิสระ; ผลตอบแทนจากการเลี้ยง; นกบินอิสระในจังหวัดยะลา

**ABSTRACT:** Research on raising methods and returns from raising free-flying birds A case study of the Independent Flying Bird Club in Yala Province It is qualitative research. Data was collected by interviews and observations of Farmers who are members of the Free Flying Bird Club in Yala Province with objectives to studying the cost of raising and the rewards obtained from raising free-flying birds in Yala Province. Most respondents were 20-30 years old, 40 percent by level the study found Most of the respondents had a high school education with a vocational certificate (vocational certificate) representing 20 percent when separated by occupation. Most of them were general contractors, accounting for 45 percent. When separated by average monthly income, it was found that farmers Most of the respondents have an average income of more than 15,000 baht/month. accounted for 15 percent. When studying the parrot breeding data of the farmers who responded to the questionnaire, it was found that parrots that farmers who responded to the questionnaire found that the parrots that farmers favored were Sun Caw Noir parrots, accounting for 90 percent in Part of the cost that farmers spend on raising parrots divided into cost Breeding animals average 9,800 baht per house cost. The average house cost was 47,178 baht per person, the average cost of house equipment was 1,340 baht per person, the average cost of food was 10,380 baht per person, and the average cost

\* Corresponding author: [maisaroh.s@yru.ac.th](mailto:maisaroh.s@yru.ac.th)

of vaccination and disease treatment was 10,380 baht per person. 730 baht, including the average total cost of 69,428 baht / 1 parrot. A total of 18 questionnaires, most of them had returns from raising parrots in the growth stage. as a breeder bird which yields an average return of 7,000 baht each

**Keywords:** guidelines for raising free-flying birds; returns from raising; birds fly free in Yala Province

## บทนำ

ในแต่ละปีได้มีการลักลอบจับลูกนกจากป่ามาขายเป็นจำนวนมาก และการตัดต้นไม้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่างๆ ทำให้การสูญเสียที่อยู่อาศัยของนกแก้วในธรรมชาติลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน ในการศึกษาข้อมูล พื้นฐานทางชีววิทยาการสืบพันธุ์การทำงานวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการด้านต่าง ๆ เช่น การสุขภาพอาหาร วิธีการจับคู่ พฤติกรรมของนก การพัฒนาการของลูกนก ทั้งนอกและในฤดูผสมพันธุ์ รวมถึงลักษณะกรงเลี้ยงที่เหมาะสม เพื่อให้ได้องค์ความรู้พื้นฐานที่จะส่งผลให้ได้รับความสำเร็จในเรื่องเพาะขยายพันธุ์ในกรงเลี้ยง ถ้ามีการนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาต่อยอดทำเป็นฟาร์มเลี้ยงนกแก้วเป็นธุรกิจ ส่งผลให้ราคาคนกที่ขายในตลาดไม่สูงเกินไป ผู้เลี้ยงนกก็จะหันมาเลี้ยงนกที่เกิดในกรงเพาะเลี้ยงมากขึ้น เนื่องจากนกที่เกิดในกรงเลี้ยงจะมีความเชื่อมากกว่า และการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมมีได้มากกว่าด้วย ดังนั้น การเพาะขยายพันธุ์ในกรงเลี้ยงจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งเพื่อที่จะลดการนำลูกนกป่าออกจากป่าได้ วิชิต และคณะ (2556) นกแก้วเป็นนกที่มนุษย์นิยมนำมาเป็นสัตว์เลี้ยงมานานหลายปีแล้ว เพราะมีสีสันสวยงาม สามารถฝึกให้เชื่องและเลียนเสียงมนุษย์ได้ดี สามารถเลี้ยงในกรงได้ ทั้งยังเลี้ยงง่ายเพราะกินผลไม้เป็นอาหารหลัก เป็นนกที่แข็งแรงและอายุยืน นกแก้วสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ผู้เลี้ยง นับได้ว่า เป็นอาชีพที่น่าสนใจที่มีพัฒนาการมายาวนานอีกอาชีพหนึ่ง อีกทั้งยังสร้างอาชีพที่เกี่ยวข้องได้อีกมากมาย อาทิเช่น อาชีพทำกรงนกขาย ทำหัวกรงนก ทำตะขอกกรงนก ตัดเย็บผ้าประดับกรงนก เลี้ยงหนอนนก สุพรรณ และคณะ (2563) ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงต้องการศึกษาแนวทางการเลี้ยงนกบินอิสระและ ผลตอบแทนจากการเลี้ยงนก กรณีศึกษากลุ่มชมรมนกบินอิสระในจังหวัดยะลา ผู้ศึกษาวิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิธีการเลี้ยงและต้องการทราบถึงต้นทุนที่ใช้ในการเลี้ยงรูปแบบการขาย ตลอดจนการให้ผลตอบแทนที่ได้จากการเลี้ยงนกบินอิสระ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผนการส่งเสริมการเลี้ยงนกบินอิสระให้กับเกษตรกรที่สนใจ อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้มีการเลี้ยงนกบินอิสระมากขึ้น ส่งผลทำให้เกษตรกรมีรายได้ให้กับครัวเรือนและเป็นอาชีพหลักของครอบครัว

## วิธีการศึกษา

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิเคราะห์เชิง ปริมาณ (Quantitative analysis) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (interview) และสังเกตการณ์ (Observe) จากการลงพื้นที่จริงเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน ดังนี้ สร้างแบบสอบถามและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวินิจฉัย ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง เกษตรจำนวน 20 ราย ซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มชมรมนกบินอิสระจังหวัดยะลาที่อยู่พื้นที่จังหวัดยะลา โดยการนำแบบสอบถามเชิงโครงสร้างไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านแบบสอบถาม แล้วนำไปใช้กับเกษตรกรที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย เพื่อทดสอบความชัดเจนและความครอบคลุมเนื้อหาเพื่อปรับปรุงก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคลด้วยแบบสอบถามเชิงโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงนกบินอิสระ ต้นทุนในการเลี้ยงนกแก้ว รูปแบบวิธีการขาย และผลตอบแทนจากการเลี้ยง นกบินอิสระ หรือ นกแก้วของเกษตรกร การวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่นำมาแยกแยะ เรียบเรียงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative analysis) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) และใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

## ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวินิจฉัยเลี้ยง ต้นทุนที่ใช้ในการเลี้ยง รูปแบบวิธีการขายและผลตอบแทน จากการเลี้ยงนกแก้วของเกษตรกรในกลุ่มชมรมนกบินอิสระยะลา

### ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรผู้เลี้ยงนกแก้ว

เกษตรกรผู้เลี้ยงนกแก้วที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 20 รายจาก สมาชิกในกลุ่มชมรมนกบินอิสระทั้งหมด 20 ราย โดยมีข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ รายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

### ข้อมูลแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายโดยจำแนกตามเพศสภาพ

จากการรวบรวมข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงนกแก้วโดยจำแนกตามเพศสภาพ พบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงนกแก้วในเขตพื้นที่ในจังหวัดยะลาที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 20 ราย เป็นเพศชายทั้งสิ้น จำนวน 20 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ (Table 1)

**Table 1** Number of respondents

Gender	Number (person)	Percent
1. Male	20	100
2. Female	0	0
Total	20	100

### ข้อมูลแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายโดยจำแนกตามช่วงอายุ

จากการรวบรวมข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงนกแก้วโดยจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า กลุ่มชมรมนกบินอิสระเขตพื้นที่ในจังหวัดยะลา ที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 20 ราย ดังนี้ 18, 20, 23, 25, 27, 28, 30, 30, 30, 35, 35, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 50 และ 51 โดยแยกตามช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปีมีอายุเฉลี่ยที่ 18 ปีจำนวน 1 ราย คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ ช่วงอายุ 20-30 ปีมีอายุเฉลี่ยที่ 26.6 ปี จำนวน 8 ราย คิดเป็น 40 เปอร์เซ็นต์ ช่วงอายุ 30-40 ปีมีอายุเฉลี่ยที่ 35 ปีจำนวน 7 ราย คิดเป็น 35 เปอร์เซ็นต์ ช่วงอายุ 40-50 ปีมีอายุเฉลี่ยที่ 46.5 ปีจำนวน 4 ราย คิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์

**Table 2** Number of respondents separated by age group

Age (years)	Number (person)	Percent
less than 20	1	5
20-30	8	40
30-40	7	35
40-50	4	20
Total	20	100

### ข้อมูลแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายโดยจำแนกตามระดับการศึกษา

จากการรวบรวมข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงนกแก้วโดยจำแนกตามระดับ การศึกษา พบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงนกแก้วในเขตพื้นที่ในจังหวัดยะลา ที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 20 ราย แยกตามระดับการศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 1 ราย คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ แยกตามการศึกษาระดับอนุปริญญา 7 ปว.ส จำนวน 4 ราย คิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์ แยกตามระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 15 ราย คิดเป็น 75 เปอร์เซ็นต์ (Table 3)

**Table 3** Number of respondents separated by education level

Education level	Number (person)	Percent
High school level	1	5
Diploma level	4	20
Bachelor degree	15	75
Total	20	100

#### ข้อมูลแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายโดยจำแนกตามอาชีพ

จากการรวบรวมข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงนกแก้วโดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงนกแก้วในเขตพื้นที่ในจังหวัดยะลา ที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 20 ราย แยกตามอาชีพเกษตรกรจำนวน 4 ราย คิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์ แยกตามนิสิตนักศึกษาจำนวน 2 ราย คิดเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ แยกตามอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 9 ราย คิดเป็น 45 เปอร์เซ็นต์ แยกตามข้าราชการและพนักงานราชการ จำนวน 2 ราย คิดเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ แยกตามอาชีพรัฐวิสาหกิจ จำนวน 3 ราย คิดเป็น 15 เปอร์เซ็นต์ (Table 4)

**Table 4** Number of respondents separated by occupation

Occupation	Number (person)	Percent
Farmer	4	20
College students	2	10
General employee	9	45
Government officials and government employee	2	10
State enterprise	3	15
Total	20	100

#### สายพันธุ์นกแก้วของเกษตรกรที่เลี้ยงในจังหวัดยะลา

นกแก้วที่ได้รับการคัดเลือกให้มีตามลักษณะอุดมทัศน์ของสายพันธุ์นกแก้วที่มี ความสวยงามของลักษณะที่ปรากฏภายนอก ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง สีสัน สีสัน จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า นกแก้วที่เกษตรกรให้ความสนใจมีทั้งสิ้น 4 สายพันธุ์ คือ นกแก้วมาคอว์บลู แอนด์ เบลโลว์ มีเกษตรกรที่เลี้ยงสายพันธุ์นี้จำนวน 10 ราย จากเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถาม 20 ราย คิดเป็น 50 เปอร์เซ็นต์ นกแก้วค็อกคาเทล มีเกษตรกรที่เลี้ยงสายพันธุ์นี้จำนวน 4 ราย จากเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถาม 20 ราย คิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์ นกแก้วซันคองัวร์ มีเกษตรกรที่เลี้ยงนกแก้วสายพันธุ์นี้จำนวน 18 ราย จากเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถาม 20 ราย คิดเป็น 90 เปอร์เซ็นต์ นกแก้วเลิฟเบิร์ด มีเกษตรกรที่เลี้ยงนกแก้วสายพันธุ์นี้ จำนวน 5 ราย จากเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถาม 20 ราย คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ (Table 5)

Table 5 Breeds of parrots raised by farmers in Yala Province

Number (person)	Parrot species	Percent
10	blue-and-gold macaw	50
4	Cockatiel	20
18	Sun Conure	90
5	Lovebird	25

#### ต้นทุนนกแก้วของเกษตรกรกลุ่มชมรมนกบินอิสระ ที่ตอบแบบสอบถาม

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 ราย มีต้นทุนในเลี้ยงนกแก้วสวยงามแต่ละสายพันธุ์ขึ้นอยู่กับระยะเวลาเจริญเติบโต คือ ลูกป้อน พ่อแม่พันธุ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ลูกป้อน พบว่ามีต้นทุนดังนี้ คือ 500 บาท 800 บาท 2,000 บาท และ 3,000 บาท ซึ่งมีต้นทุนเฉลี่ยตัวละ 1,600 บาท เมื่อแยกตามสายพันธุ์ของนกแก้วพบว่า นกแก้วซันคอนัวร์ มีต้นทุนสูงที่สุด รองลงมาคือนกแก้วค็อกเกเทลและ นกแก้วเลิฟเบิร์ด ตามลำดับ พ่อแม่พันธุ์ พบว่ามีต้นทุนดังนี้ 1000 บาท, 1500 บาท, 3,500 บาท, 4,500 บาท, 100,000 บาท ซึ่งมีต้นทุนเฉลี่ยตัวละ 35,000 บาท เมื่อแยกตามสายพันธุ์ของนกแก้วพบว่า นกแก้วมาคอว์บลู แอนด์ เยลโล่ มีต้นทุนสูงที่สุด รองลงมาคือนกแก้วซันคอนัวร์ นกแก้วค็อกเกเทลและนกแก้วเลิฟเบิร์ดตามลำดับ ( Table 6 )

Table 6 Breeds of parrots raised by farmers in Yala Province

Growth time	average cost (Baht/unit)	Cost of each type of bird breed			
		blue-and- gold macaw	Cockatiel	Sun Conure	Lovebird
Bird chick	1,600	40,000	800	3,000	500
Breeder	35,000	120,000	1,500	4,500	1,000
Total average	18,300	80,000	1,150	3,750	750

#### ภาพรวมของต้นทุนค่าพันธุ์นกแก้ว ต้นทุนของโรงเรือน และต้นทุนของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงนกแก้ว

เกษตรกรเลี้ยงนกแก้วในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา ที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น ประมาณ 20 ราย มีต้นทุนค่าพันธุ์นกแก้ว ต้นทุนค่าโรงเรือน ต้นทุนของอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงเรือน โดย จำแนกเป็นต้นทุนถาวรและต้นทุนต่อเนื่อง ดังนี้ ต้นทุนถาวร ได้แก่ ต้นทุนค่าพันธุ์นกแก้วเฉลี่ย 9,800 บาท ต้นทุนค่าโรงเรือนเฉลี่ย รายละ 28,307 บาท และ ต้นทุนของอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงเรือนเฉลี่ยรายละ 1,340 บาท รวมต้นทุนถาวร ที่เกษตรกรใช้ในการเลี้ยงนกแก้วทั้งสิ้น 39,446 บาท ต้นทุนต่อเนื่อง ได้แก่ ต้นทุนค่าอาหารเฉลี่ย 10,380 บาท/ปี ต้นทุนวัคซีนและรักษาโรคเฉลี่ย 730 บาท/ปี รวมต้นทุนต่อปีที่เกษตรกรใช้ในการเลี้ยงนกแก้วทั้งสิ้น รายละ 11,110 บาท

**Table 7** Cost of the greenhouse and the cost of equipment used in raising parrots

cost	
Fix cost	Average Price
Animal breed	9,800
Greenhouse	28,307
Greenhouse equipment	1,340
<b>Total</b>	<b>39,446</b>
Variable cost	
Food costs (year)	10,380
Cost of medicines (year)	730
<b>Total</b>	<b>11,110</b>

#### ผลตอบแทนที่ได้รับจากการเลี้ยงนกแก้วของเกษตรกรกลุ่มชมรมนกบินอิสระ

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 18 รายจาก เกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 20 ราย มีผลตอบแทนจากการเลี้ยงนกแก้ว โดยผลตอบแทน จะขึ้นอยู่กับระยะเวลาการเจริญเติบโตในระยะต่างๆ คือ ลูกป้อน และ พ่อแม่พันธุ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ลูกป้อนมีผลตอบแทนเฉลี่ยตัวละ 1,600 บาท นกแก้วพ่อแม่พันธุ์มีผลตอบแทนเฉลี่ยตัวละ 35,000 บาท (Table 8)

**Table 7** Cost, selling price, and average returns from raising parrots

Average returns from raising parrots				
The period of permanent growth	Number of farmers	average cost price ( baht )	Average selling price ( baht )	profit
Bird chick	10	1,500	2,000	500
Breeder	8	7,000	9,000	2,000
Total	18	8,500	11,000	7,000

#### สรุป

เกษตรกรกลุ่มชมรมนกบินอิสระในจังหวัดยะลา ที่ตอบแบบสอบถาม เป็น เพศชาย จำนวน 20 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ เมื่อแยกตามช่วงอายุพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 20-30 ปี 40 เปอร์เซ็นต์ เมื่อแยกตามระดับ การศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์ เมื่อแยกตามอาชีพพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็น 45 เปอร์เซ็นต์ เมื่อแยกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 15,000 บาท/ต่อเดือน คิดเป็น 15 เปอร์เซ็นต์

จากการศึกษาข้อมูลการเลี้ยงนกแก้วของเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า นกแก้วที่เกษตรกรนิยมเลี้ยง คือ นกแก้วซันคอร์ดัวร์ คิดเป็น 90 เปอร์เซ็นต์ ในส่วนของต้นทุนที่เกษตรกรใช้ในการเลี้ยงนกแก้ว แบ่งออกเป็นต้นทุนค่า พันธุ์สัตว์เฉลี่ยรายละ 9,800 บาท ต้นทุนค่าโรงเรือนเฉลี่ยรายละ 47,178 บาท ต้นทุนค่าอุปกรณ์ในโรงเรือนเฉลี่ยรายละ 1,340 บาท ต้นทุนค่าอาหาร

เฉลี่ยรายละ 10,380 บาท และต้นทุนของวัคซีนและการรักษาโรครายละ 730 บาท รวมต้นทุนทั้งหมดโดยเฉลี่ย 69,428 บาท/นกกแก้ว 1 ตัว

การเลี้ยงนกกแก้วเพื่อธุรกิจเป็นอาชีพที่ท้าทายแต่คุ้มค่า ดังนั้นแนวทางการเลี้ยงนกกแก้วในอนาคตมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณา ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปแนวทางในการเลี้ยงนกกแก้วให้ประสบความสำเร็จในอนาคตได้ดังนี้ 1. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสายพันธุ์นกกแก้วที่สนใจ เรียนรู้เกี่ยวกับความต้องการด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพ และพฤติกรรมของนก ศึกษากฎหมายและข้อบังคับท้องถิ่นเกี่ยวกับการเลี้ยงนกกแก้วเพื่อการค้า 2. สร้างสถานที่เลี้ยงนกกแก้วที่เหมาะสม นกกแก้วต้องการกรงที่กว้างขวาง สะอาด และปลอดภัย มีอุณหภูมิ ความชื้น และการระบายอากาศที่เหมาะสม 3. การเลือกแหล่งซื้อของพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ควรเลือกซื้อพันธุ์นกกแก้วจากผู้เพาะพันธุ์ที่มีชื่อเสียง ตรวจสอบให้แน่ใจว่านกกแก้วมีสุขภาพดี ร่าเริง และได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม 4. การดูแลสุขภาพของนก ควรนำนกกแก้วไปพบสัตวแพทย์เป็นประจำเพื่อตรวจสุขภาพและรับวัคซีน หมั่นสังเกตอาการป่วยของนกกแก้ว เช่น การสูญเสียขน ความเฉื่อยชา หรือการสูญเสียความกระหายอาหาร 5. ด้านการตลาด ควรมีการโฆษณาผ่านเว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย เสนอบริการต่างๆ เช่น การเพาะพันธุ์ การฝึกอบรม และการดูแลนกกแก้วให้เป็นที่ยอมรับของลูกค้า รวมถึงการเข้าถึงฐานลูกค้าที่กว้างขึ้นอีกด้วย

### เอกสารอ้างอิง

ธวัช เล็กดำรงศักดิ์ และวิทยา ฉินชิยานนท์. 2539. การป้อนอาหารให้แก่ลูกนกกแก้วโหมง. วารสารสัตว์ป่าเมืองไทย. 14(1).

นิวัตร จันทรศรีพรชัย. 2537. การดูแลสัตว์ปีกสวยงาม. ข่าวห้องสมุดสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (20) ออ: 9-2.

สทท ยะลา. 2563. นกกแก้วสวยงาม สร้างสีสันชายแดนใต้ เต็มความสุขให้เด็กยะลา. แหล่งข้อมูล:

<https://nbtworld.prd.go.th/th/news/detail/TCATG201115082138507>. ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2565.

วิจิต กองคำ, วันชัย สวาส, จำนงค์ สุรพัฒน์, อนเนก พิมพจันทิก, บัญญัติ อินทร์สุวรรณ และสรารุช แก้วศรี. 2556. กลยุทธ์การเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์นกกแก้วในสภาพกรงเพาะเลี้ยงของสวนสัตว์นครราชสีมา. วารสารวิทยาศาสตร์ มข. 41(3): 689-701.